

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

„Gazetă“ ese de 2 ori; Joi'a și Dumineacă, Foi'a, cându concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 Ianu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tiere estene 12 fl. v. a. Pe unu anu séu $2\frac{1}{2}$ galbini mon, sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare,

Nr. 3.

Brasovu 25/13 Ianuariu

1877.

Imperiul otomanu.

II. Din populațiunea de 33 milioane se vinu pe tierile europene dintre Dunare, marea adriatică, marea marmora și marea negă (fara insule) abiea 14 milioane. Cetăținea și sărtea acestor popoare este astăzi în joc, aceasta și cetăținea orientale numita în propriu asia, pentru că Asia se începe din colo de marea marmora. Pe acestu teritoriu european, turci și otomani proprie numita asia, abiea suntu 2 milioane; era cu cati se numera ei mai multi, suntu preste 1 milionu bosniaci, bulgari, arnauti și greci renegati, trecuti mai de multu la religiunea mohamedană și asia annectată, incorporată la poporul domitoriu. Asia déra, acă, pe acestu teritoriu, 3 milioane domina preste alte 11 milioane, și cumu domina? Astăzi au ajunsu că se cunoscă și se enuntă Europa civilisata sentenția sa, veridictul seu infricosat asupra dominatiunei acelei; era caletoriul impariale se poate convinge din ceea ce va vedea cu ochii sei și va pipa cu manile sale, déra nu sciu cine va fi în stare să o descrie intru tota orărea sa. Cei, care au traită în Transilvania și în Polonia pana la 1848, -si potu face săresică idea despre natura dominatiunei spațiilor turcescă și a renegatilor. De altumantrea, facă tieri -ti spune mai totu, fora că se întrebă pe cineva. Acele trentie pe 6-meni, acea necurătă săcăzava, acea frica de a săsăra din casa vorbescu cu eloentia mai mare de catu toti diplomatii Europei.

Tierile imperiului otomanu cele din Europa, mai că și cele din Asia, suntu cu pucine exceptiuni din cele mai bine dotate dela natura pe facă a pamentului. Lăsă ca parte mare din ele suntu spațate de mari și de riuri navigabili, prin urmare puse în stare de a se folosi de celu mai intinsu comerț prin navigație, déra pamentul în mai multe tieri este asia de fertile, în catu locuitorii abiea simtu necesitatea aratrului și în catuva din ele nimeni nu scie ce este cósă, că nu are nici o trebuință de ea. Muntii Anatolici suntu forte abundanti de mineralie și anume de metale; în Asia mica straturile carbunilor de pétro suntu immense, déra pe cinel dore capulu de ele? Avută de plantele cele mai folositōrie, de codrii intinsi, de pomi și de vii este fabulosă, numai se fia cine se o exploatedie. Cultura de metase ar' potă rivaliza cu tota lumea. Cereali cu prisosu. Orediu, cafea, bumbacu, zahăr, tutun aromaticu, nu puțore că în apusu, untu de lemn, pome de cele mai nobili și gustosé, și nenumerate producte cunoscute sub nume de coloniale -si au patria loru în tierile imperiului otomanu. Intocmai este și în imperiul animalelor, așa totu ce cauti încependu dela minunată capra de Angora pana la caii cei mai infocati de Arabi și pana la patienta camila, dela canele siacală pana la tigrii și lei, era abundantiă în paseri și în pescaria întrece imaginatiunea cea mai vivace. Si totusi, nu mai deosebi, chiar antiertă în unele regiuni ale Asiei mici domină fōmete atatu de teribile, în catu se stinseră comune intregi. Ethnografi au cercetat adesea după originea acelor calamitati. Unii le cauta în caracterul populațiunilor; această înse uită, că de ex. Asia mica fusese odenioră semenata, cumu amu dice, de cele mai frumosé urbi și cetăți, care înnotă în prosperitate, precum și, că

chiaru astăzi participează populațiunei, care se tiene săresicu sigura, că fructele fatigelor sale nu vor fi rapite, exercita mai multe ramuri de industria, dintre care unele te mana la industria antică classica, precum pensarii, metasarii, panurarii, sialuri, caltiunarii, sculpturi, juvaerii, argintarii, ferarii etc. etc. Déra catu de pucinu cumpănescu totă acestea în resortului economiei nationale, se poate combina în catuva din cifră de esport anuale, care abiea este după banii nostri la vreo 150 milioane florini, adeverata bagatella pe langa esporturile de miliarde ale altor staturi europene. Ca înse chiaru și sub unu regim despoticu, înse dreptu, binevoitoru și luminatul populațiunile imperiului otomanu, mai totă deșteptă dela natură, ar' potă face minuni pe calea civilizației, nedă probă cea mai invaderata Egiptulu, care dela Mohamed Ali începe, adeca că de ani cincideci, a intrecutu de departe pe celelalte tieri otomane pe totă calile civilizației. Totu asia de instruție și comparativă între România și Turcia. De altumantea merita atenție deplina a ori-cui, că totă tierile său emancipat sucesive său de totu, său numai de immediată administratiune turcescă, precum Grecia, Serbia, Samos, muntele Liban și Hauranu, au și intrecutu pe tierile otomane în civilizație.

Impartirea politica administrativă a Turciei. Odenioră imperiul otomanu era împartită în Sandjiațe (departamente) și în Cazas (districte). Vedi înse despre organizația vechea la Dim. Cantemiru. Aceea în secolul trecutu fă delaturata și schimbata cu altă, pe care erași o mai reformă Mahmudu în secolul nostru; era în a. 1855 fă supusa la revisiune nouă. Astăzi imperiul otomanu e împartită precum urmă:

Capitală Constantinopolea (turc. Stambul, slav. Tiarigrad) cu Scutari și cu Bosphorus face una provinție administrativă numita Beladisselesse. Imperiul insusă se împarte în 36 de provinții, numite Vilaiet și Eyalet (pronuntare modificată), era aceste în 153 Sandjiațe său cumu se numescu astăzi Livas (districte), afară de cele africane. Dintre Vilaiete 11 în Turcia europeană, adeca: 1. Oerman său Traciă vechea, capitală Adrianopole (turc. Edrene); 2. Bulgaria orientală cu Silistra (Dorostoru) și Varna; 3. Bulgaria apusenă cu cetatea Vidinu (Diu); 4. Bulgaria meridională cu capitală Nissă; 5. Macedonia superioară său Uscub; 6. Bosniă cu Hertegovină și Croația turcescă; 7. Rumelia cu Macedonia apusenă și cu Illiriă, capită Monastir; 8. Janina, (Albania), Epirus și Tessalia; 9. Macedonia superioară cu capită Salonica; 10. Insula Candia său Cretă; 11. Insulele mării albe (marea Aegaicum) cu Cipru său pe turcesc Djezaer-i-Bahri-Sefid.

Din acăsta diviziune învețiamu, că imperiul turcesc modernu differe de cea vechia turcescă și cu atatu mai multu de cea antică a imperiului otomanu. De aici urmă, că de nu vei avea de înaintea ta chartă exactă, în totu momentul esti în pericolu să ratașesci, să scrii său să vorbesci absurditati. Din nefericire, chartografiă turcescă este adeverata satira. Este de es. vorba în conferință europeană de autonomia Bulgariei; déra turculu te poate întreba prea bine: Care Bulgaria me Ghiaur? ca eu am trei Bulgarii. Déra Macedonia? Nu sciu

eu de nici o Macedonia, eu sciu de Uscub. Déra Epirus, déra Tessalia? Pentru turci nu există numiri de aceste, ci este cetatea Janina și arnautii, mai de departe totu Raia, ceea ce însemna turma de 6meni, fără nume, fără naționalitate, fără nici-unu trecut, fără nici-unu viitor altul, decat aluori-carorū animale. Ba nu, că ecce de aci înainte voru avea și acele popoare unu venitoriu, că ce? Că otomani după constituiune.

Turciă asiatica se împarte în (19) vilaiete și anume:

1. Kodavendkăar, Phrygia cu Bithinia, capitolă Brussa; 2. Aidin, Lidiă et Cariă; 3. Carmania, capitolă Coniah; 4. Adana, Cilicia; 5. Bozuc, Cappadocia apus.; 6. Castamoni cu Nicomedis, și Sinope, cu Mysia și Bithynia; 7. Sivas, Capadoccia orient.; 8. Trapezuntu, Pontus, Lazica; 9. Erzerum cu Cars et Baizid și Armeniă muntoasă; 10. Van, Curdistan septentrional; 11. Diarbekr, Mesopotamia, Curdistan; 12. Carput, Mesopotamia super.; 13. Aleppo, Siria septentrional; 14. Saidă, tărime Siriei; 15. Damascu cu Siria centrală; 16. Jerusalem cu Palestina; 17. Bagdad cu Irac arabic; 18. Habesiu său Abisinia inpropiu numită asia, mai bine, partea Arabiei în care se află cetățile „sante“ Mecca și Medina; 19. Jemen, cu cetatea Mocca.

In Africă se numescu Vilaiete Egiptulu, Tripolis și Tunis, înse precum se scie, numai catu se numescu, căci la capii acelora tieri nu le prea pasa de sultanu.

Gubernatorii (pasii) vilaietelor au pana acum ciate unu consiliu administrativ în cōstele loru, numită Megilis, compus din cativa notabili mohamedani și delegați de ai diverselor confesiuni religioase; déra potestatea executiva e pusă în manile pasiei. Cumu va fi pe viitoru, se va mai vedea.

Brasovu 12/24 Ianuariu 1877.)

Cameră deputaților Ungariei și-a inceputu de nou activitatea Sambata în 20 Ian. st. n. candu tota siedintă a petrecută cu desbaterea epistolei lui Ludovicu Kossuth, care dechiară, că nu poate se primășca mandatul de deputat al alegatorilor orasiului Czegeled și astfelui nice nu poate veni se-si ocupe loculu in camera.

— Totu în acăsta di a sositu in Pestă si deputații de 113 membri a alegatorilor dela Czegeled, care a plecat spre Turinu, spre a prezenta lui Kossuth mandatul de deputat si fiindu cu potintia a-lu induplecă se vina in patria. Acăsta deputație fu primită in gară din Pestă cu mari, sgomotose ovatiuni din partea tinerimii studioase. — Ungurii și-au facut de capu cu deputații si tare ne temenu, că pana in urma va se le și fia de capu.

— Luni in 22 Ian. s'a mai tienutu in Buda-pesta unu consiliu ministerial sub presedintia Domnitorului, care și astă-data s'a ocupat cu cestiuția bancei naționale. La acestu consiliu au participat și ministrii austriaci și s'a desbatutu o propunere nouă a bancei naționale din Viena, care nu admite nice, că bancă se fia impartita in două, nice nu da ungurilor mai multi decat patru membri in consiliul generalu, care are se constă din 12 membri, dintre cari optu se fia austriaci.

Nice pe acésta base nu s'a potutu mediuloci o intelegerere, si asiá resolvarea cestiuneí s'a amanatu de nou. Ungurii amenintia cu banca nationale independenta, ce credu a o infintia cu ajutoriulu unui imprumutu fortat, la care voru trebui se partecipe toti locuitorii, cari platescă dare preste 50 fl. — Numai atata le mai trebuie.

— In fine s'a intemplatu. **Conferintia** din Constantinopole **s'a spartu**, adeca s'a dissolvatu. Consiliul celu mare alu imperiului turcescu a decretat propunerilor conferintiei. In urm'a acésta Savet-pasi'a s'a presenata in siedint'a dela 20 Ian. a conferintiei si a cetitu o nota, prin care Turci'a declară, ca punct relative la instituirea guvernatorilor crestini si la comisiunea europeana de controla, nu le pote accepta, mai vertosu dupa ce ea are acum o constitutia noua. In urm'a acésta delegatulu Salisbury constata, ca conferintia se considera de inchisa, deóbrace numai are nice o base de pertractare comună. Ignatieff accentua, ca tota responsabilitatea va cadé asupra Turciei, despre care spera in se, ca va scí se respecteze drepturile supusilor sei crestini, si contra Serbiei si a Muntenegrului nu va mai intreprinde nice unu pasu. — Domineca in diu'a urmatória delegatii europeni subscrissera protocolulu din urma si unii dintre dinsii si plecara catra casa. — Ultimatulu conferintiei lu publicamai la vale.

— Acest'a este resultatulu scremetelor de o luna si diumetate de dile. Cu toate aceste in se se crede, ca resbelu nu se va face, deóbrace Russi'a se teme de reu, nefiindu de ajunsu de bine prestatia. Noi nu facem in se d'ocamdata nice o combinatiune, despre ce are se se intempe. Dilele prossime ne voru aduce date mai sigure in acestu respectu. Vederemo.

Din Romani'a ne aduce „Monitoriulu” scirea, ca in urm'a incetarii din viétia a A. S. R. princesa Mari'a, soci'a principelui Carolu de Prus-si'a, fratele imperat. Germaniei, Curtea Inaltimilor Sale inca a luat doliu pe 3 septemani, dela 7 Ian. incependum.

Cu ocasiunea anului nou emise Mari'a S'a urmatoriulu ordinu de di:

„Ostasi! In anulu, care incetéza astadi, prin disciplin'a vóstra si caldurosulu resupetu, ce a gasit in voi apellulu Tierei, ati meritatu stima si increderea Nóstra.

Ve multiamescu! Patriotismulu vostru este celu mai bunu garantu, ca veti fi totu-deauna gata a ve face detori'a, candu Tiér'a ve va incredintia apărarea drepturilor sale. Fiti nestramatati a practica ca si in trecutu acelesi virtuti militari; astfelui numai veti meritá inalt'a onore de a fi scutulu patriei. Ve urezu unu anu bunu si fericit!

In diu'a de anulu nou, dupa ce in preséra se facu la palatu serenada cu tortie si cu musica militare, M. Sa asistă la officiulu divinu, apoi la s. metropolia a uratu garnisonei insirate: multi ani, ér' trupele cu strigari entusiastice inaltiara votulu loru cu: se traiésca Mari'a Sa!

La 11 óre primira MM. SSale felicitarile auctoritatilor ministeriali, basericesci, militari si civili si mai antaiu ale agentilor si consulilor generali ai poterilor straine, intr'unindu-i la dejunu, cu care occasiune redică M. Sa urmatoriulu toastu:

„La inceputulu anului antaiulu gandu trebuie se fia pentru Tiéra. Se dè Ddieu, că acestu anu se ne aduca pace, liniște si concordia, dorindu din sufletu de a vedé scump'a nōstra Romania totu-deauna tare si multiumita, Urezu la toti ani multi si fericiti!”

Totii óspetii cu entusiasmu respunsera cu: Se traiésca MM. SSale Domnitorulu si Dómn'a!

Pre S. S. metropolitulu primatu adause:

Preinaltiatulu nostru Domnu a redicatu toastu pentru inaltiarea si prosperarea na-tiunei Romane. Fericirea patriei e strinsu legata de sanetatea si multiumirea Aug. nostri suve-

rani si redică toastulu pentru sanetatea si fericirea multi ani a MM. SSale.

In diu'a botezului M. Sa luă parte la totu ac-tulu basericescu, care fù inaltiatu cu salve de tunuri si a beutu aiasma sarutandu s. cruce. M. Sa a intrunitu apoi la prandiu 90 officieri superiori cu min. de resbelu. —

— D. Ion Ionescu, profef. de agronomia primi medali'a „Bene merenti” cl. I pentru impor-tantele sale lucrari pe terenul agriculturii teore-tice si practice.

† Mórtea bravului Dr. Iatropolu e regretata cu totu dreptulu de tiér'a intréga. In necrologulu ce-i tienù dn. Costinescu, nici unu cuventu nu este exagerat („Rom.” din 31 Dec.). Cu toate calita-tile sale eminente, modestu, nepretentiosu, romanu intregu, patriotu de modelu; că omu si medicu de sentimentu sublime, ori-unde a cerutu interessulu publicu, l'ai afiatu in lini'a prima.

Acei teneri, cari au burse dela societatea Transilvani'a, ei suntu datori cu multa recunoscintia, că unui romanu care, de si mai multu pe nesciute, dupa datin'a sa, concursese din toate poterile la in-fintiarea acelei Societati. Memori'a lui se fia eterna la natiune si la tota omeniminea nobilu simti-toria.

B.

Ultimatulu conferintiei din Constantinopole.

Despre ultimatulu, pre care representantele Angliei Salisbury l'a presentatul delegatilor Turciei si pre care marele consiliu turcestu l'a respinsu, in urm'a carei respingeri s'a dissolvatu si conferintia, — ceteru in diariulu „Deutsche Ztg.” urmatoriulu resumatu.:

1. Muntenegrul. Rectificarea confinie-loru Muntenegrului, la care sunt de a se annecta districtele Banjani, Piva cu Risici, Dobrinacu, o parte a districtelor Colacinu, Cucci-Drecatovici, Cucci-Craini, Vasoievici, dela Zevna pana la Limu, apoi territoriulu Mali- si Veli Brdi cu Sputiu si Zabliacu. — Comisiune ad hoc pentru regularea confinieelor; libertatea navigatiunei pe Boiana si neutralisatiunea forturilor la Scutari.

2. Serbi'a. Status quo ante bellum pre langa regularea confinieelor din partea catra Bos-nia prin o comisiune de arbitri conformu Hati-sierifului din 1833.

3. Pentru ambe aceste principate. Evacuarea teritoriului acestor doue principate de catra trupele otomane si vice-versa a teritoriului turcescu de catra trupele ambelor principate. — Schimbarea prisonerilor si amnestia pentru suditii proprii, cari au facutu servitia inimicului.

4. Bosni'a, Erzegovina si Bulgari'a. Guvernatorii generali ai acestor provincie se voru denumi pentru cei cinci ani dela inceputu de catra Pórt'a otomana, in se numai dupa ce va fi cerutu mai inainte consentientulu poterilor. Provinciele se impartu mai antaiu in districte cu prefecti in frunte, pre cari Pórt'a ii denumesce pre unu tempu anumit in urm'a propunerii guvernatorului, apoi in cantone dela 5000—10,000 locuitoru cu auctor. cantonale, cari in fia-care comună se voru alege liberu de catra poporatiune si cari sunt competente in toate cestiunile, ce atingu interesele cantonului.

Adunarile provinciali se alegu de catra consiliile cantonali pe tempu de patru ani. Acele au se faca bugetulu provinciei dupa sistemulu in vigore si se denumescă pe consiliarii da administratiune ai provinciei, a caroru opinione are guvernatorul de a o cere de cate ori e vorba de unu lucru, ce trece preste marginile strictei si simplei esecutarii a agendelor legali, despre ce apoi dinsii potu se faca reportu la inalt'a Pórt'a.

A meliorarea referintelor de dare: Adunarile provinciali si consiliile cantonali voru avé de a concrie darile si de a le distribui, afara de taxele vamali, postali si de telegrafu, precum si a taxelor de tabacu si spirituoso. Arendarea de ecimelor se delatura cu totulu, restantile de dare nu se mai incasséza, bugetulu provincialu se statoresce pe basea veniturilor totu la cinci ani. O parte a aceluia se folosesce pentru platirea de-toriei publice si pentru esigintele guvernului centralu, era restulu pentru lipsele provinciei. Jus-titia se va reorganizá pe basea unei mai mari in-dependintie a magistratilor. Guvernatorii denu-mescu pe judii civili si penali pe langa aprobarrea

consiliului administrativu, era membrii forului de appellatiune se denumescu de catra inalt'a Pórt'a in urm'a propunerii guvernatorului. Publicitatea desbaterilor judecatoresci si ale anchetelor este obligatória. Pentru affacerile speciali ale diferen-telor confessiuni esiste o jurisdicțiune exclusiva. Contra convertirilor silnice se garantéza.

Usulu limbei provinciali la auctoritatile judecatoresci si administrative se pune pe unu asemenea gradu că si usulu limbei turcesci. Intrebuintarea de trupe irregulare este oprita absolutu; se va formá in se o gendarmeria si o militia din crestini si mu-sulmani in reportu cu poporatiunea, ai caroru officieri subalterni se voru denumi de catra guvernorul generalu. Colonisarea cu cerchesi este oprita. Pentru crestinii dejudecati si urmariti pentru cause politice se va da o amnestia generale. In Bosni'a si Hertiegovin'a se va facilita nu numai castigarea de bunuri de ale statului, ci si reintorcerea emigratilor, si dispusetiunile respective se voru luá in tempu de trei luni.

Poterile europene voru denumi doue comisiuni de controla, cari voru ave de a supraveghia crea-re si punerea in practica a regulamentelor si voru sprigini pe auctoritatile locali in toate dispu-setiunile relative la bun'a ordine si securitatea publica. Comisiunile de controla voru primi in-structiuni speciali.“

Brasiovu 8/20 Ian. 1877.

Inca dela anulu 1859 esiste la gimnasiulu romanu de aici o societate de lectura a studentilor din clasele superioare inaltiata de abituri-entii din anulu memoratu si pusa sub scutul corpului professoral, din alu caruia sinu membrii societati si 'alegu pe conducatoriul loru. De atunci si pana astazi acesta societate nu numai ca si-a pusu o temelia solida si poternica existintie sale, ci pe acésta temelia ea s'a desvoltatasi de securu si cu atat'a successu, incatul astazi, candu pentru prim'a data a ajunsu a se presentá inaintea societatii celei mari a romanilor din Brasiovu, a fostu in stare se imple de bucuria animele publicului privitoru si se-i stórcă chiaru admiratiunea.

Este vorba despre „serat'a” arangiata de societatea de lectura a studentilor romani din Brasiovu in onórea dilei onomastice a Il. Sale par-intelui Ioanu Popasu episcopulu Caransebesiu-lui, care serata, precum amu notificatu pe scurtu si in nr. precedentu, a avut locu in 6/18 Ian. a. c., adeca in preser'a serbatorei santului Ioanu botezatoriulu, in sal'a cea mare si pompósa a gim-nasiului romanu, cu care ocasiune s'a esecutatu urmatoriulu programu:

1. Discursu de deschidere, pronunciata de conducatoriul societati Dr. I. La pedatu;
2. Oda la Ioanu Popasu de I. Lapedatu, declamata de Constantinu Alessiu, stud. cl. VII gimn., 3. Auditu acolo, coru barbatescu de George Dima, esecutatu de membrii societati;
4. Mihnea si bab'a, balada de D. Bolintineanu, declamata de Vasilie Stinghe, stud. de cl. II comercial;
5. Rogatiune din opera „O nótpe in Granada”, coru amestecata;
6. Potpourri de Wiest, duetu pentru violina, esecutatu de Romulu Baiulescu, stud. de cl. IV. gimn. si de George Popasu stud. de cl. II comercial;
7. Umbra lui Mihnea de Alassandrescu, declamata de I. Ciureu, stud. de cl. VI., si in fine 8. Scene din dram'a „Brigandii” de Schiller, tradusu de I. Negruzzu, jocate de mai multi studenti.

Inceputulu seratei fù anuntat pe 6 óre ser'a in se dejá pre la 5 óre abiá se mai poté vedé cate unu locu neocupat in sala, era galeria gemiá sub greutatea tinerime scolare, careia i se avisase acelui locu. Intrare au avutu numai cei invitati, in se fiindu invitata tota elita romana din Brasiovu si infaciandu-se toti cei chiamati, era cu nepo-tintia, că sal'a se-i pôta cuprinde pe toti in sinulu seu. Locurile de siedintu fura preste totu ocupate de o maretia si imposanta cununa de dame si damele, alu caroru numeru se urca la 150, era bar-

batii erau multiumiti, deca poteau se priviesca unu preste umerii celuilaltu, fora a se calcă pe calcaie. Inse intre asemenei impregiurari chiaru si cei cu bataturi intre degetele si la buricele degetelor dela pitioare nu prea aveau cuventu de a se supera, deca cineva i atingia, cum se dice mai pe respicate, la ochiulu de gaina.

Pre la orele 6 $\frac{1}{2}$ cortin'a se redică si pe scenă apară conducătoriului societății, profesorul I. La pedatu, care prin unu discursu, ce face onore unui poetu că d-sa, deschise serat'a si totodată sciú se cucerăsca spiritele si se dă publicului privitoriu o buna dispositiune, atingandu intre altele si un'a dintre cele mai delicate si mai simtiorie cōrde ale romanului brasioveanu, candu lu invită, că dimpreuna cu d-sa se aduca din anima unu „se traiescă“ Ioanu Popasu, fostu protopopu alu Brasiovului, actualu episcopu alu Caransebeșului si metropolit ualesu alu romanilor gr. or. din Transilvani'a, Ungari'a si Banatu, in onore caruia s'a arangiatu acăsta serata, pentru ca elu este acel'a, care potemu dice, ca a pusu pe trona fundamentală la edificarea gimnasiului romanu in Brasiovu, la redicarea acestui maretu templu alu muselor. — Este deci de prisosu s'o mai spunu, ca la aceste cuvinte publicul a eruptu in unu „se traiescă“ plinu de entuziasmu.

A urmatu apoi „Oda la Popasu“, care fu declamata fără bine, inse dorere, ca vocea tinerului declamante era prea debila pentru o sala atat de spatiosa, incat publicul mai departat nu fu în stare s'o intielégă, precum ar fi dorit. Inse cu toate aceste efectulu celu bunu nu i-a lipsit. Cu atatul mai poternica fu inse vōcea declamatorei baladei lui Bolintineanu „Michnea si baba“, care se potea bine intielege chiaru si atunci, candu „babele sbarcite siopteau si descantau“, adeca vrea se dicu atunci, candu declamatorele avea se-si acomodeze vocea unoru scene de tainica sioptire, cari faceau se te cuprinda spaima si fiori. Preste totu, tinerulu Stinghe a dovedit uale frumosu talentu declamatoricu. Nu cu mai pucina desteritate si efectu a declamatu si tinerulu Ciurcu „Umbr'a lui Mihnea“. Ce se atinge inse de cantecele execuțate de corulu studentilor, n'am decatut se me provocu la aplausele publicului, că se probezu armonia cea frumosă si impressiunea cea buna si placuta. O deosebita placere a facutu apoi publicului ascultatoriu duetulu pe violina, executat de Baiulescu si popasu, duoi baieti de cate 14—15 ani, cari cu atat'a securitate si desteritate scoteau tonurile cele mai fine si curate din instrumentulu ce-lu stringean sub barba, incat pusera in mirare pe ascultatori.

Dupa aceste, avendu se urmeze mai multe scene din tragedia lui Schiller „Brigandii“, cortin'a cadiu, pentru că in curendu se se redice de nou spre a face pe publicu se admire in studenti de cl. VII gimnasiale, cari acum pentru prim'a data s'au ivit pe scena inaintea unui publicu ualesu si numerosu, — se admire dicu aceea, ce fără raru i se da ocasiune se păta admiră in actori de profesiune, cari cresc si imbetranescu pe scena.

Andrei Barșeanu, care a avutu rolulu principalu alu lui Carlu de Moor fiului, si-a jocat uale cu atata desteritate si sigurantia, cu asiā focu si insufletire si pre langa acăst'a cu asiā finetia si elegantia, incat nu actori de profesiune, dăr nice chiaru insusi Carlu de Moor nu credeau, ca si-ar' fi jocat uale mai bine sub asemenei conditiuni. Mai vertosu momentele, candu Moor ajunge de se caiesce de strengariele sale si cere iertarea parintelui seu, candu vede ca acest'a nu numai ca nu-lu éra, ci-lu blasfema si se lépeda de dinsulu pentru totu-deaun'a, apoi candu in desperare prinde ide'a de a forma o banda de brigandi si de a se pune in fruntea loru, candu preotulu tramisul de auctoritat cu promisiuni si assecurari de pardona, spre a-lu face se se predă si candu in fine socii lui stau aprópe a da credientu cuvintelor prentului si a-lu parasi, — toate aceste momente

le-a reprezentatasi de fidelu si de naturalu, incat a intrecutu ori-ce asteptare. Unele mici scaderi, precum este miscarea prea desa a manilor, care nu totu-deaun'a eră la locu si la tempu, s'au stracoratu neobserveate.

Collegulu seu Augustinu Bunea, care a avutu rolulu lui Spiegelberg, inca nu s'a lasatu cu unu pitioru mai josu. Elu inca si-a implinitu missiunea de dascalitoriu in drépt'a si in stang'a aprópe totu cu atat'a successu si efectu, că si capitanul seu Moor. Dece flexibilitatea corpului si sprinten'a miscarilor ar fi fostu pucibiu mai mare, incat se stă intr'unu mai strinsu reportu cu pledarea sa in acele momente, candu Spiegelberg facea apellu la istetimia sa si areta cu degetulu la agerimea si ingeniositatea creerilor sei, care pledare a fostu de altminteles fără buna, fidela si naturale, atunci nu mai lassă nimicu de dorit.

Emilu Codru Dragusianulu, care a reprezentat pe prentulu, care venise la Moor se-lu induplces a se predă, parea ca se afla in elementulu seu; nici celu mai excellentu invetiacele alu preceptelor lui Loyola nu l-ar fi potutu intrece. Atitudinea sa, modulu de pledare, gesticulatiunile sale, apoi smereni'a si momentele sale de infuriare, cu unu cuventu tota infacișarea sa a fostu la locu, a fostu bine nimerita.

Totu asiā de bine si-au jocat si ceilalti studenți rolurile loru si anume Alessandru Alessiu, Const. Alessiu, D. Stefanu, Aless. Nasta, N. Gogulescu, Romulu Furdui, Grig. Alecu Ioanu etc. — Din toate aceste se vede, ca program'a de susu s'a esecutat mai pre susu de ori-ce asteptare. Serat'a a durat pana la 10 ore, candu publicul a departat pre deplinu multiumitu si cu dorint'a fărăbinte, că deca nu mai desu, celu pucinu odata intr'unu anu se i se ofere placut'a ocasiune, de a participa la asemenei productiuni ale juniei generatiuni.

In fine nu potu se nu amintescu cu cateva cuvinte, ca la arangarea piesei teatrale si prin urmare la arangarea seratei are unu meritu deosebitu dlu comerciant român de aici Ioanu B. Popu, care n'a crutiatu nice tempu, nice ostensia, si ce e si mai multu, nice chiaru sacrificia de bani pentru bina si costumurile necessari, numai că se inlesnăsca tinerimea o intreprindere asiā de frumosă si utilă. Resplat'a ce a asteptat o d. Popu si care a si capetat este: successulu celu bunu, resultatul prea multiumitoriu.

Bistritia in 26 Decembre 1876 . . .

In nr. 96 alu „Gazetei Transilvaniei“ din 21/9 Decembre a. c. sub rubric'a: „Spicuiri din vieti a municipale a Transilvaniei“, ati binevoit u publică, cumca subscrisulu am propus in comitetului administrativ din comitatul Bistritia—Naseudu, că acest'a se astringa pre comitetul administratoriu alu fondurilor scolari din Naseudu, spre a-si face statute pentru administrarea fondurilor si a averei scolari, adaugandu, ca „d. Koos Ferenz, inspectoru scolari me ajută la acăst'a cu energia“; — in urma, tragandu atentiu la naseudenilor la corespondenti'a din „Kelet“ nr. 283 „Bucuresti szemle“ ati intrebatu, ca ce istorii se fia aceste colo la Naseudu?

Dece St. DV. publicati acăst'a scire numai că atare, fora a o comentă, fora a face intrebări, atunci lasam pre respectivulu corespondente, care V'au comunicat-o, se-si inplinescă voi'a, se me suscipiuze cu catu va voi si cu ce va voi, cu atatul mai vertosu, pentruca -mi cunoscu oménii, cari se incercă a muscă pre furisulu, ca-ci nu este acăst'a prim'a incercare; lasamu — dicu — si nu respondeam, precum amu lasatu de repetite-ori in adinsu nerespunse mai multe provocari, pre cari le-au facutu unii si altii facia cu mine prin diaria, — o repeticescu, ca in adinsu le-am lasatu nerespunse, pentru-ca, dece unu corespondente scrie despre mine in unu diariu publicu, si-i place a me numi cu numele, placa'i a se subscrive si dsa, ca-ci dece caus'a-i este drépta, n'are motivu a se genă de nemica.

In nr. amentitu alu „Gazetei“ ati binevoit u numai a publică scirea numita, dece a-mi face

si imputari pentru propanerea mea, deci facia de DV. me simtu oblegatu a-mi justifică propunerea, si Ve rogu, că se benevoiti a-mi primi acăsta justificare in colonele diuariului, ce-lu red geti, si inca si in acelu casu, dece scirea despre propunerea mea V'ar' fi comunicat-o ori si cene, fia acela si celu mai deaprope alu DV.

Domnia vostra -mi trageti atentiu la nr. 283 alu diuariului „Kelet“, se cetești ce au scrisu Koos despre averile scolare naseudene; — am cetești si am sciutu prea bine ce au scrisu, — fia'mi inse permisu si mie a Ve trage atentiu la unul din nrii aceluiasi diuariu, esitu cam la midiuloculu lui Novembre a. c.

Ve rogu a ceti, ce scrie Koos in acel numeru despre mene si cu ce energia me ajuta acolo la . . . si cugetu, ca acele voru fi sufficiente spre a Ve convinge despre ajutoriului lui Koos facia cu mene.

Cu acăst'a trecu la propunerea mea, si anume:

Cam prin an. 1863 comitetul fondurilor scolare centrale din Naseudu iu sessiune plenaria a decisu a se face statute pentru administrarea averei scolare. Statute s'au facutu inca atunci si s'au asternutu guvern. r. transilvanu spre intarire. Acela inainte de intarire le-au tramis inapoi, facandu unele observari la ele si provocandu comitetul, se le rectifice. Comitetul castigandu-si in acel re-stempu si ore-care praxa si esperentia in administrare, decise ale face cu totulu din nou, unu membru alu comitetului fu concredintu cu compunerea loru, acel'a le-au si compusu si asternutu de unu tempu lungu comisiunei spre ulteriora pertractare.

Eră acumu se se comunice cu mai multi membri din comitetu si cu comunele fundatorie spre a si face observarile loru la operatulu compusu, si a se informa de tempuriu despre elu, dupa care se se aduca érasi in sessiunea plenaria a comitetului fondurilor spre desbatere si primire, si apoi se se asternă regimului spre aprobare.

In 6 Iuliu a. c., fiindu comitetul fondurilor adunat, că membru alu aceluiasi amu interpellatul pre presiedente in privint'a statutelor, domnia'sa m'a asecurat, ca in tempulu celu mai scurtu voru veni la desbatere.

In lun'a lui Augustu a. c., fiindu comitetul érasi conchiamatu, s'au disu espressu, ca se voru luá statutele la desbatere, prelanga toate aceste pre-siedentele nece ca le-au propusu in siedintia, că obiectu spre consultare.

La inceputulu lunei lui Novembre a. c. m'am adressat din nou in scrisu la comisiunea (subcomitetul) fondurilor scolare, precum si la presedintele comitetului, urgandu acăstă affacere si dechiarandu totu-odata, ca de nu se va luá inainte cauza, voi fi necesitat a pasi pre alte cali mie si loru neplacute, — la aceste n'am capatatu nece unu respunsu. —

De unu tempu incocé au mersu la acea comisiune mai multe sollicitari in acelasiu intielesu din cerculu Borgoului si de pre valea Somesului dela membri de ai comitetului si dela comune fundatorie; — ma chiaru si prin diuariale publice au fostu sprimate de repetite-ori dorint'a de a vedé statutele facute si aprobate; — in toate comunele din fostul districtu alu Naseudului au fostu si este acăsta una dorintia generale si se susciteză necurmatu si cu toate ocasiunile.

Dér' toate aceste au fostu si suntu: tōca la urechi'a surdului. —

Pre langa acăstă stare a lucrului, sollicitat prin representantile mai multor comune si provocat prin mai multi membri ai comitetului fondurilor de a insisti si mai departe, si de a face pasii, pre cari -i voi afă coresponditori in acestu obiectu, — dupa ce midiulocele incercate pana aci au remasu foră rezultat: amu fostu necessitat a procede pre calea autoritatii administrative, si pentru siedint'a comitetului administrativu ordenata pre 4 Decembre a. c. am facutu propunerea in scrisu, că acel'a se astrengă pre comitetului administrativu alu fondurilor scolare centrale dein Naseudu, că pentru administrarea averei scolare se si faca statute.

Propunerea s'a referat in siedint'a comitetului administrativu prein inspectorele scolare Koos Ferencz, că referente in affaceri scolare.

Densulu din motivu, ca administrarea numitelor fonduri stă sub inspectiunea directă a ministrului de cultu, n'au afiatu pre comitetului administrativu de competente a rezolvi propunerea mea in intielesulu, in care am facutu, ci a propusu, că aceast'a se se asterna ministrului de cultu spre re-

solvire, ér comitetulu administrativ se se marginășca a recomenda ministrului incuveniintarea propunerei mele, si aceast'a dein causa, ca pentru administrarea unei atari averi scolare sunt neaparatu de lipsa statute. In acestu intielesu s'a si decisu, si eu in sperare, ca si in acestu modu-mi voiu ajunge scopulu, m'am declarat de multiumitu cu decisiunea. —

Accasta este starea adeverata a lucrului actele respective, precum si celi ce au fostu de facia in sessiune — mi sunt de marturia.

Benevoiti déra, Dn. Red. a Ve convinge, ca cene V'au informatu despre acést'a, V'au datu informatiune intortocata si sucita, si prin aceea, ca dice, cumca „Koos m'au ajutatu cu energia“, are numai tendentia de a me suspiună inaintea publicului. —

Fia respectivulu informatoriu ori si cene, suspiunezeme cu ce vă voi, ca-ci intentatiunea mea este de a vedé odata statutele gata si aprobaté, si de a sci, ca averea fondurilor se administréza pre basea statutelor, acest'a intentiune si respective realisarea ei o afli de buna si salutaria. —

Dealtmintrele cunoscu starea lucrului de amintul, sciu bene, de ce se amană acestu obiectu in infinitu, si sum convinsu, ca statutele, prein urmare si reorganisarea comitetului administratoriu alu fondurilor, reformarea administratiunei averee scolari, inspectiunea mai rigorosa a scoelor normale sunt in Naseudu totu atatea necessitati imperative.

Dein acestu motivu, permitetimi că se Ve dechiaru, ca si mai departe nu voiu intrelasá de a face toti pasii legali, pentru că se se faca statutele; la casu de lipsa voiu pasi in acestu objectu de adreptulu la ministeriulu de cultu si dela aceast'a nu me voru abate suspiunarele tendentiose ale nemenui. —

Este lucru dorerosu, si de compatimitu, ca am fostu silitu a procede in acestu obiectu pre calea auctoritatilor administrative, dór' n'am avutu ce face, dupa ce alte midiloce au remasu in daru. —

Necessitatea statutelor — déca vă fi de lipsa, — sum gata ori in ce tempu a-o probă cu fapte. — Primiti etc.

Danila Lica
advocatu.

Noutati diverse.

(Curcubeu.) Astadi in 24 Ian. la 10^{1/4} ore a. m. s'a vediutu deasupra cetatii Brasiovului unu curcubeu in trei colori, verde, galbenu si rosiu in forma de unu semi-cercu mare.

— Demagogii. Unii dintre lectorii nostri s'au camu mirat de cateva luni incóce, ca noi vorbieam camu desu despre demagogii si charlatanii din tiér'a nostra. Acum in se vine aristocraticulu „Ebredés“ din Clusiu cu unu articlu primu scrisu că respunsu la furiosulu diariu ministeriale „Ellenor“, si dupa-ce premite că si acesta, ca in adeveru Craciunulu ce trecu a fostu „scârnau“ (utalatos Kárács), apoi adauge mai multu de catu vomu fi disu noi ori-candu in viéti'a nostra. „Saraca patria“, suspina „Ebredés“, „Acesti corbi crancanitori, acesti demagogi, acesti amagitori, cate ti-au promisu si pan' la ce mesura te-au spoliat!“ Si érasi: „Cum au impartit ei dreptatea si cumu o folosira in interesulu loru? — Unde este adeveratulu caracteru? Unde e spiritulu desinteresatul de patriotu? L'au amutitu croncapitulu demagogiloru“. Mai incole: Esecutorii cutriera tiér'a scormonindu că bienele, care scotu cadavrele din morminte. Numai dôue dile au statu; a trei'a di de Craciunu au inceputu éra. Saraca patria, poporulu teu a devenitu cersitoriu, tota averea i s'a vendutu, pana si perin'a de sub capeteiu, si tota aceste, pentru că se-si platésca ei administratiunea cea rea, justiti'a cea rea, si mechanismulu desfrunat alu armatei (lusta gépezote). — In a. 1848 et 49 muscalii si austriacii au facutu martiri din noi. In acesti diece ani din urma demagogii unguresci au facutu pe frumós'a patria că se se sinucida ea pe sine. Mai mari inemici ei suntu demagogii ei, decatu austriacii si muscalii. Se ne aparamu patri'a? Contra cui? intréba „Ebredés“ si apoi respunde: Contra toturoru inemiciloru, déra mai antaiu contra celoru mai periculosi inemici,

cari suntu demagogii insielatori si spoliatori, cari impinsera tiér'a in falimentu. (Subscrisu: S. U.).

— Era statariu. Ori-candu vei cauta, Ungari'a e plina de banditi. Din caus'a spoliarei postelor, ministeriulu publică mai deunadi legea stataria si puse a inaltia furcile in comitatul Aradu si in Serbione, déra acuma de anulu nou proclama aceeasi lege insocita de furci in comitate cu ratu maghiare, precum este Somogy si in comitat. Sáros. De altumentrea despre comit. Somogy se scie din vechime, ca elu hoti'a si lotri'a de drumure si de codrii o are de moscovire, séu cumu dice poporulu, „né muri de hoti“. Ministru de interne si celu alu justitiei decretara a se pune pretiu cata 300 fl. pe capulu fia-carui banditu, a se scôte in locu de 140 soldati, că pana acilea, cate 500 séu si mai multi, adeca cate unu batalionu intregu asupra bandelor de lotri, era spesele persecutiunei se fixara la 10 mii florini. Pentru cetatile Eperjes, Bártfa si Kis-Szeben inca s'au proclamatu legea stataria. Déra banditiloru nici ca le pasa, ca-ci poporulu nu-i tradédia, antaiu pentru-catalharii spoliédia si omóra numai pe jidovi, comercianti, popi si nobili avuti, alu doilea, ca satulu in care ar' prinde pe unii, capata de siguru cocosiu rosu pe culmile caselor dela cei scapati de lantiuri séu de glontiu, prin urmare nici premiul de 300 fl. nu prea are farmecu.

Si apoi acei ungureni mai striga, ca ei au se civilisédie pe valachi si orientele? Adeca asia, că cercassianii.

Mai adaugemu la tota aceste deseile furturi, ce se comitu de catra expeditori pe la poste, de catra cassari si directori de ale institutelor de bani, in catu diariale nu mai potu inceta cu publicarea loru. Deunadi érasi mai fugi unulu Luksub cu 12 mii, altulu Körös Ferencz siede in temnitia pentru 9 mii bani de ai statului furati.

— Industria domestica. In tempulu expositiunei dela Vien'a (1873) multi si batea jocu de industria domestica a populatiunilor nóstre. Astadi intre maghiarii din Ungari'a si Transilvani'a se face di si nótpe propaganda pentru incurajarea industriei de casa si chiaru dómenele facu reununi si legaturi, că se desiste dela luxulu strainu, care le-a ruinatu pe ele, familiele, tiér'a, se se puna că mamele bune a le loru, petiesute si cusute in casa, obliganduse a se imbracá cu ceea ce facu ele si fetele loru. Se dè Ddieu; déra se asteptamu resultatulu. Pana una alta, se dicemu si noi femeiloru nóstre: Ati inceputu se ve imbracati cu trentie de orasie, cu petecutie aduse din tieri straine, cumporate dela sasi, armeni si jidovi. Le platiti focu de scumpu. Nu ve lasati cu atata usiuratate de minte portulu vostru anticu, de casa, mai frumosu decatu cele mai multe mode fantastice si chiaru scârnave, inventate de speculantii foră consciintia.

— Difteritis=anghina. In tenerimea dela colegiulu celu mare ungurescu din Aiudu domina intre studenti difteritis asia de cumplitu, in catu morira si teneri de etate pana la 18 ani, din care causa scólele s'au inchisu pe cateva septemani. Cu acea ocazie se descoperira abusurile cele mai urite comissee din partea directorului Székely Ferencz si a professoriloru. Spitalu puturosu, nici o grija de bolnavi, necuratia preste totu, medici forte lenesi. Tota aceste miserii se publicara pe largu in „M. Polgár“ de catra advocatulu Künle si notariulu Benedek János.

— In Triestu, cum scimu, se intemplase unu lucru scârnau intre slavii de acolo si intre acei juni maghiari, cari mergea dela B.-Pest'a cu mare parada la Constantinopole, cu sabia destinata comandanțelui generalu Abd-ul Kerim pasi'a, că semnu de onore si recunoscintia pentru-ca densulu a batutu pe serbi. Este lucru celu mai firescu din lume, că popórale slave si anume serbii se se irrite si mai tare asupra maghiariloru si se le cóca vindicta, care se se continue prin tota generatiunile. Catu au trecutu acei cinci-sprediece juni printre populatiuni maghiare, au fostu primiti in modu demonstrativ cu steigate si gratulatiuni; dupa-ce inse au ajunsu pe calea ferata la Triestu, unde populatiunea e forte amestecata, in momentele candu junii maghiari se imbarcă pe corabi'a „Ceres“, multimea de slavi adunati pe tiermurile marelui ajutati de italiani si greci, incepù se arunce, cum scimu,

asupra loru cu portocale si lămfi (pomerantie si citrón) patrede strigandule italienesce: Morte ai barbari! Atunci br Bruck capitanulu corabiei, temenduse de mai reu, comandà a se trage intu puncte de imbarcare si a pleca vaporulu spre unu altu punctu mai in susu, unde apoi se imbarcara si ceilalți passageri. In acelasiu timpu inse vení si scirea telegrafica dela consululu austro-ungurescu din insul'a Corfu, prin care se facea cunoscutu, ca populatiunea e preparata, că in casu candu deputatiunea maghiara ar' desbarcă si acolo, se i se faca demonstratiune antiturcésca si antimagliara mai grósa decatu cea dela Triestu. „Turci aceia, turci acesti“, dicu si grecii. Vedi tu bunule cetitoriu, care suntu consecintele demonstratiunilor maghiare: revoltarea de spirite la tóte popórale. Ce norocu, ca acei 15 maghiari n'au trecutu pe la Bucuresci, ca dupa cumu este astadi de irritata junimea romanesca de acolo, ar' fi trebuitu se se iè mesuri politienesci rigoróse, spre a tiené furi'a teneretelor in freu. Ati vediutu din diariale Romaniei, ca si pana acuma 127 de juni dela universitatea din Bucuresci pentru casulu unui conflictu armat cu turcii, s'au devotatu mortiei, cu alte cuvente: junimea este decisa a forma legiune negra cu emblem'a mortiei si cu votulu de a nu cere si a nu da pardonu. Ne mai trebuiea si de aceste? Ei impinge ursit'a- quem fata tulere.

Nr. 202—1877.

2—3

Publicatiune.

In 29 Ianuariu 1877 inainte de amédie la 9 ore se va face in sal'a de sedintie din cas'a sfatului localu tragerea sortilor junilor nascuti in anulu 1857, conscrisi pentru comun'a cetatii Brasiovului spre inrolare pe 1877.

Ceea ce se publica cu acea provocare, ca junii locali de class'a etatii amintite au se se infacesizeze la tragerea numerilor de sorti in locul amintit la tempulu defiștu sub avisarea la § 26, 5 alu Instructiunii legii de aparare.

Impedecatu fiindu unulu séu altulu dintre cei conchiamati la tragerea de sorti pe 29 Ianuariu a. c., atunci se concede, se puia si pe unu suplentu, se-i traga numerulu sortii.

In fine acei'a, cari au de cugetu a dobandi liberare temporana, suntu provocati, a-si asterne suplicele loru, déca nu au si facut'o acést'a, la subscrisulu officiu pana la finea lunei acestei'a.

Brasiovu, 12 Ianuariu 1877.

Magistratulu cetatii.

Anuntiu.

Suptscrisii au onore a face cunoscutu, ca au deschis u

MAGAZINULU

loru de haine barbatesci si femeiesci si de copii, dupa mod'a cea mai noua, precum si de preuti in baserica si afara de baserica, in strata scheiloru nr. 143, si se recomenda onoratului publicu promittendu servitiu promptu si pretiuri moderate.

Pe langa acésta facu totu-deodata cunoscutu, ca magazinul loru va fi provediutu cu diferite materie (stoffe).

2—3 IOANU BIDU et COMPANIA.

Cursurile

la bursa in 23 Ianuariu 1877 stă asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 92	cr v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 94	" "
Augsburg	—	—	116 „ 80	" "
Londonu	—	—	124 „ 60	" "
Imprumutulu nationalu	—	74	70	" "
Obligatiile metalice vechi de 5%	61	„ 35	" "	" "
Obligatiunile rurale ungare	73	„ 30	" "	" "
" " temesiane	71	„ 75	" "	" "
" " transilvane	71	„ 25	" "	" "
" " croato-slav.	—	—	" "	" "
Actiunile bancii	—	806	—	" "
" creditului	—	142	„ 30	" "